

ЛЕОНИД ЛЕНЧ СПЕШНО ПОВИКВАНЕ

Превод от руски: София Бранц, 1980

chitanka.info

Директорът на училището стоеше до прозореца и гледаше навън, където третокласниците, възползвайки се от междучасието, с крясъци и викове ритяха по тревата празна консервна кутия.

Толкова бе погълнат от това зрелище, че Олга Филиповна трябваше да се поизкашля, за да го уведоми за идването си. Директорът се обърна, леко се смути и се усмихна:

— Загледах се в нашите палавници. Извинете.

Но забеляза угрижения, дори тревожен израз на състареното и сериозно лице на учителката и припряно додаде:

— Какво ви е, Олга Филиповна? Случило ли се е нещо?

— Нищо не се е случило! — каза Олга Филиповна. — Току-що ми предадох това... — тя подаде на директора плик, — а имам урок в четвърти клас. Но тук е посочено точно в колко часа да се явя.

Директорът извади от плика някакво листче, погледна печата в ъгъла, прочете го, внимателно прибра листчето в плика и го върна на учителката.

— Ще трябва да отидете, Олга Филиповна! — каза той с въздишка. — Пише: „По лично засягащ ви въпрос“. Сигурно е нещо важно! Вървете, пък в четвърти клас ще заместим часа ви с физкултура. Ще кажа на Лешчов.

Учителката кимна с гладко сресаната си побеляла глава и си излезе — стегната, суха, все още стройна за годините си.

Кабинетът на другаря, който бе повикал Олга Филиповна, се намиреше на четвъртия етаж. Асансьорът не работеше: кабината стоеше отворена и някакъв мрачен мустакат монтьор гръмолеше вътре с инструментите си. Наложил се да се качи пеша по стръмното стълбище и когато най-сетне намери нужната стая с надпис на вратата „М. С. Сатанеев“, сърцето ѝ думкаше бясно. Учителката си пое дъх и почука. Отвътре се обади някакъв странно тънък глас, почти дискант: „Да, да!“. Олга Филиповна отвори вратата и видя, че това странно гласче е притежание на много едър, грамаден мъж, седнал на най-обикновено канцеларско бюро с две шкафчета. „М. С. Сатанеев“ се оказва почти плешив, без вежди; бузките му, твърди и надути като на дете, сякаш излъчваха здраве и оптимизъм, а ясните му оченца, лазурни, дори тюркоазни, сияеха приветливо и добродушно.

Приличаше някак на бебе, набързо наpomпано с някаква вълшебна кашичка и придобило почти великански размери, облечено в семпъл костюм от синьо сукно, обуто с вълшебни чизми четиридесет и шести номер, настанено в самостоятелен кабинет и уредено с повече от добра заплата.

Олга Филиповна му се представи. Сатанеев се зарадва:

— Да, да!... Заповядайте, седнете, Олга Фьодоровна!...

— Филиповна! — поправи го учителката и стисна кекавата му пухкава ръчица.

— Да, да!... Олга Филиповна, извинете ме. Да, да!...

„Какъв е този глас на евнух? — с неприязън си помисли Олга Филиповна. — И защо само повтаря това «да, да!»... Сигурно от малък така е свикнал, и нито родители, нито учители са го отучили навреме.“

Но каза:

— Слушам ви, другарю Сатанеев.

— Вие вече тридесет години работите в училището, нали, Олга Фи... ларетовна?

— Филиповна! Имам стаж тридесет и една години.

— Да, да!... Извинете ме: с толкова имена ми е пълна главата! Да, да!... Мисля, че се занимавате и с обществена работа?

Олга Филиповна с присъщата ѝ точност му каза с каква обществена дейност се занимава в училището и извън него.

Сатанеев я гледаше с ласкава усмивка и явно доволен от отговорите ѝ, само кимаше с глава и повтаряше: „Да, да!... Да, да!...“.

— Със здравето как сте? Позволява ли ви? — попита я той с все същата безметежно ласкава усмивка.

— Кое, простете, да ми позволява?

— Дали ви позволява да изпълнявате обществени поръчения и да поемате някои по-силни задължения?

— Засега ми позволява.

— Прекрасно!... Да, да!... Та работата се състои в следното, Олга Фе... Фо... — Сатанеев заекна, в тюркоазените му очи пробяга страх и после ликуване, когато все пак успя да избегне гафа, — ... Филиповна, ще ви помоля да прочетете високо този малък текст.

Извади от чекмеджето на бюрото някакъв лист и го подаде на Олга Филиповна.

— Но, моля ви, по-изразително! — каза Сатанеев и прижумя с умиление. — Все едно че сте в час и четете на дечицата някое стихче или басничка!

Безкрайно учудена, Олга Филиповна взе листа и зачете високо, но без никаква „изразителност“ машинописните редове:

— „Позволете ми от името на учителите в нашия град да ви предам най-горещите ни поздрави и да ви пожелае успех в плодотворната ви работа!“

Все така учудена, тя остави листа на коленете си и погледна Сатанеев. Той сияеше от възторг!

— Прекрасно, Олга Филиповна!... Да, да!... Просто великолепно! Гласът ви е — да ви завиди човек! Да, да!... Сега ще ви помоля да го прочетете още веднъж — ще направим записче. Ще дадем ролката лично на Иван Савич да ви чуе, ще се посъветваме с него... Но мога със сигурност да ви кажа: ставате! Гарантирам ви!

С тези думи той стана от бюрото, отиде до прозореца и взе да бърника магнетофона, който Олга Филиповна досега не бе забелязала.

— Защото да се приветства цяла конференция не е лесна работа! — припряно продължи Сатанеев. — Един е зле с дикцията: такава каша става в устата му, че напрано да я гребеш с лъжица; друг не говори, ами врещи... да, да!... като мен например. — Той се изсмя. — Трети бърка по-дългите думи. И цялата тържественост на момента може да отиде по дяволите!... Е, да започнем!... Моля, Олга Филиповна!

— Ама вие нямате ли срам! — каза внезапно учителката. — Викате ме от работа заради някакви... оскърбителни репетиции. В училище ме чакат децата! Довиждане!

Стана и излезе. И чак тогава потресеният Сатанеев изключи магнетофона. Обидено се наду и седя така около половин час да мисли как по-строго да накаже тази дръпната учителка и като измисли вдигна слушалката и избра вътрешния телефон на Иван Савич горе. Онзи каза, че може да го приеме, щом работата е толкова спешна.

След като го изслуша, Иван Савич мълча няколко секунди, втренчил в своя подчинен малките си черни жилещи очи, после равнодушно го попита:

— И какво предлагате?

— Първо, трябва да я заменим с друга кандидатура — бодро отвърна Сатанеев. — Естествено, новата също ще я проверя, Иван Савич, бъдете спокоен, да не би да ни изложи по въпроса за благозвучието! И, второ, ще трябва малко да я стегнем, Иван Савич! Къде се намира, да се държи така!... Аз смятам така: да направим едно обаждане в профсъюза, понеже тя за жалост е безпартийна, и да им наредим да я повикат и да я смърят, както се следва!

Той замълча, напрегнато взрян в непроницаемото, кораво, скулесто лице на Иван Савич, още нов за него човек и още непроучен във всичките тънкости и извивки на висшестоящата му душа.

— Да започнем направо от второто! — бавно изрече Иван Савич. — „Да направим едно обаждане“, както се изразихте.

Сатанеев закима с глава и замърмори:

— Да, да!

— Само че не в профсъюза! — продължи Иван Савич, без да сваля очи от лицето на Сатанеев. — В училището!

— На директора? Разбирам!

— Не, не на директора! Ще се обадите на Олга Филиповна, учителката. Ще се обадите и ще й кажете: „Извинете ме, Олга Филиповна, че бях така нетактичен с вас!...“.

Дори бронзовият лъв, украса на писалищния комплект върху бюрото на Иван Савич да беше оживял изведнъж и да беше цапнал Сатанеев с царствената си лапа по оплешивелия череп, той пак нямаше да се учуди чак толкова, колкото сега. Остана с отворена уста и с тези големи ръце и големи крака съвсем заприлича на бебе-великан, за пръв път през живота си съзряло някакво невиждано „аки“.

Най-сетне се съвзе и едва проговори:

— Но аз нали... най-внимателно се отнесох към нея, Иван Савич.

— Най-лошото е, че не разбирате грешката си!

— Не, разбирам! — усети се Сатанеев, който цял живот бе ненавиждал думи като „грешка“ и „не разбирате“ и страшно се плашеше от тях.

— Да, да!... Разбирам! Макар че по времето на Сергей Василиевич винаги се налагаше аз да осигурявам да е най-тържествено... И — никакви претенции!... Да, да!...

Иван Савич сви рамене и каза:

— Ами тогава я по-добре недейте да се обаждате!...

— Не, ще се обадя... щом линията е такава. Да, да!...

— Каква линия!?! — махна с ръка Иван Савич.

— Аз разбирам!... Да, да!... — мърмореше Сатанеев. —
Разбирам!...

А в черните пронизвателни очи на Иван Савич, които направо пронизваха душата му, рипаха хапливи дяволчета и сякаш беззвучно крещяха: „Нищо не разбираш ти, братко мой!“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.